

ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ
TENDERS REVIEW AUTHORITY

Λεωφ. Γρίβα Διγενή 81-83, 2ο όροφο, Τ.Θ. 24820, 1304 Λευκωσία
Τηλ: 22445100, Φαξ: 22445107, Email: tra@aap.gov.cy, Web: www.tra.gov.cy

Προσφυγή Αρ. 1/2013

Μεταξύ:

ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ ΚΑΙ ΜΥΡΑΤ ΛΤΔ

Αιτητών

v.

ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Αναθέτουσας Αρχής

**Αναθεωρητική Αρχή
Προσφορών**

Ζαχαρίας Τουλούρας, Πρόεδρος
Ανδρέα Χριστοφή, Μέλος
Νίκος Πιπτοκοπίτης, Μέλος
Ιωσήφ Ιωσηφίδης, Μέλος
Κυριάκος Συρίμης, Μέλος

Αιτητές:

ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ ΚΑΙ ΜΥΡΑΤ ΛΤΔ

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Νίκο Χατζηγιάννου, Δικηγόρο
2. Μιχάλη Πισσαρίδη, Διευθυντή αιτούσας εταιρείας

Αναθέτουσα Αρχή:

ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΚΥΠΡΟΥ

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Κώστα Αυγουστή, Ανώτερο Υπαστυνόμο
2. Χρυστάλλα Καϊλή, Λοχίας Αστυνομίας

Ημερομηνία έκδοσης Απόφασης: 7 Μαρτίου, 2013

ΑΠΟΦΑΣΗ

A. Με την παρούσα Προσφυγή η Εταιρεία ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ ΚΑΙ ΜΥΡΑΤ ΛΤΔ (στο εξής Αιτητές) στρέφεται κατά της απόφασης της ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ (στο εξής Αναθέτουσα Αρχή) να θέσει εκτός προδιαγραφών την προσφορά της στον Διαγωνισμό με αρ. Δ.Ο.45/2012 για την «Παροχή Υπηρεσιών Ασφάλισης των Πτητικών Μέσων της Αστυνομίας» και να τον κατακυρώσει στην εταιρεία CYSTAR INSURANCE BROKERS LTD (εφεξής η επιτυχούσα).

B. ΓΕΓΟΝΟΤΑ

1. Ο Διαγωνισμός δημοσιεύθηκε στις 18.10.2012 στο ηλεκτρονικό σύστημα σύναψης συμβάσεων (e-Procurement). Τελευταία ημερομηνία υποβολής προσφορών ορίστηκε η 30.11.2012.

2. Το κριτήριο ανάθεσης ήταν αποκλειστικά η χαμηλότερη τιμή, νοουμένου ότι πληρούνται οι όροι και οι τεχνικές προδιαγραφές του Διαγωνισμού.

3. Η τριμελής Επιτροπή Αξιολόγησης αξιολόγησε τις τρεις υποβληθείσες προσφορές και στις 12.12.2012 αποφάσισε ομόφωνα να εισηγηθεί με την Έκθεση της στο Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως όπως κατακυρωθεί ο διαγωνισμός στην επιτυχούσα για το ποσό των €592.858,11.

4. Στις 19.12.2012 η Αναθέτουσα Αρχή κατακύρωσε τον διαγωνισμό στην επιτυχούσα. Η προσφορά των Αιτητών απορρίφθηκε σύμφωνα με τον όρο 9.3.4 της παραγράφου 3.2 του Μέρους Α των εγγράφων του Διαγωνισμού διότι παρουσίαζε την πιο κάτω απόκλιση:

«Στο Παράρτημα II, σελίδα 9 παράγραφος Β υπάρχει χειρόγραφη αλλαγή του ασφαλιζόμενου ποσού, δηλαδή ενώ προαπαιτούμενο ασφαλιζόμενο ποσό καθορίζεται στις €350.000,00 το έχετε τροποποιήσει στις €300.000,00.»

5. Οι Αιτητές ενημερώθηκαν για τα πιο πάνω στις 19.12.2012 και στις 3.1.2013 καταχώρησαν την παρούσα Προσφυγή με αρ. 1/2013. Στις 7.1.2013, η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών αποφάσισε τη χορήγηση προσωρινών μέτρων για αναστολή της διαδικασίας ανάθεσης ή της εκτέλεσης πράξης ή απόφασης της Αναθέτουσας Αρχής ή της υπογραφής της σύμβασης μέχρι την έκδοση τελικής απόφασής της επί της προσφυγής.

Γ. ΘΕΣΕΙΣ ΑΙΤΗΤΩΝ

Με την παρούσα Προσφυγή οι Αιτητές προσβάλλουν την απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής να θέσει την προσφορά τους εκτός προδιαγραφών διότι σύμφωνα με αυτήν παραβίασαν τον όρο 9.3.4 της παραγράφου 3.2 του Μέρους Α των εγγράφων του Διαγωνισμού και συγκεκριμένα ότι στο Παράρτημα ΙΙ παράγραφος Β, σελ.9 οι ίδιοι χειρόγραφα άλλαξαν το προαπαιτούμενο ασφαλιζόμενο ποσό που καθορίσθηκε, από τις €350.000 σε €300.000.

Τόνισαν ότι ουδέποτε υπήρξε αλλαγή ή παραποίηση του ποσού ασφάλισης των €350.000. Συγκεκριμένα στη σχετική σελίδα υπάρχει ο αριθμός του δηλωμένου ασφαλιζόμενου ποσού των €350.000 και χωρίς να διαγράφεται το εν λόγω ποσό, υπάρχει από πάνω του σημειωμένο χειρόγραφα το ποσό των €300.000.

Οι Αιτητές υποστήριξαν ότι ο όρος 8.2.3 των εγγράφων του Διαγωνισμού, περί σύνταξης της προσφοράς αναφέρει ότι αυτή δεν πρέπει να φέρει παράτυπη διόρθωση, διαγραφή, πρόσθεση κλπ. και ότι αν υπάρχουν τέτοιες, τότε θα πρέπει παραπλεύρως να φέρουν μονογραφή του προσφέροντα. Ωστόσο, ούτε τροποποίηση υπήρχε που και αν υπήρχε θα έπρεπε να είχε μονογραφηθεί, ούτε διαγραφή υπήρχε του ποσού των €350.000. Έπρεπε να θεωρηθεί, ανέφεραν οι Αιτητές, ως μη υπάρχουσα μια χειρόγραφη σημείωση με μολύβι χωρίς μονογραφή πλάι στο δηλωμένο ασφαλιζόμενο ποσό, το οποίο ποτέ δεν διαγράφηκε. Το ποσό των €350.000 ήταν καθαρό και ίσχυε.

Διόρθωση ή τροποποίηση αποτελεί ένα άλλο σημείο της προσφοράς τους, συγκεκριμένα στη σελίδα Κ 56/11, όπου υπάρχει χειρόγραφη σημείωση με μαύρο μελάνι και μονογραμμένη με μπλε μελάνι.

Οι Αιτητές υποστήριξαν πως το γεγονός ότι το ποσό των €350.000 ήταν το δηλωμένο ασφαλιζόμενο επιβεβαιώνεται και από τον όρο 4.2.1.5 (Παράρτημα ΙΙ) ο οποίος απαιτεί όπως: *«Ο οικονομικός φορέας να παρουσιάσει βεβαίωση με τη σφραγίδα αντασφαλιστών που να υποδεικνύει ότι έχουν 100% αντασφάλιση...»*, έγγραφο το οποίο υποβλήθηκε με την προσφορά τους.

Επίσης, η οικονομική προσφορά αναφέρει ότι είναι σύμφωνα με τους όρους του Διαγωνισμού και σ' αυτήν επισυνάπτεται το σχετικό αντίγραφο από τον ασφαλιστή στο οποίο αναγράφεται με σαφήνεια το ασφαλιζόμενο ποσό των €350.000.

Απαντώντας στην Αναθέτουσα Αρχή ότι υπήρχαν έγγραφα στην προσφορά τους όπου υπήρχαν και διαγραφές ημερομηνιών, οι Αιτητές απάντησαν ότι αυτό αφορά την αντασφάλιση από τους αντασφαλιστές του ποσού των €350.000 και ότι διαγράφηκε η περίοδος κάλυψης από Δεκέμβρη 2012 έως Δεκέμβρη 2013 με προσθήκη της φράσης *«No cover given»* διότι δεν είχε δοθεί η προσφορά ώστε να άρχιζε από τον Δεκέμβρη 2012.

Τέλος, οι Αιτητές υποστήριξαν ότι την στιγμή που υπήρχε αμφιβολία για το ασφαλιζόμενο ποσό η Αναθέτουσα Αρχή όφειλε να τους ζητήσει διευκρίνιση προτού απορρίψει την προσφορά τους. Σημείωσαν δε, ότι η προσφορά τους είναι φθηνότερη από αυτή της επιτυχούσας κατά €15.862 και τυχόν επιτυχία της προσφυγής αποβαίνει προς όφελος του δημοσίου συμφέροντος.

Δ. ΘΕΣΕΙΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ

Απαντώντας στους ισχυρισμούς των Αιτητών, η Αναθέτουσα Αρχή υποστήριξε ότι άσχετα αν η αλλαγή είναι μονογραμμένη ή όχι και άσχετα αν υπάρχει διαγραφή ή όχι, η χειρόγραφη αυτή αλλαγή αποδεικνύει τη μη αποδοχή του ποσού των €350.000 όπως καθορίζεται στα έγγραφα του διαγωνισμού. Παραπέμποντας στο σχετικό Έντυπο, η Αναθέτουσα Αρχή ισχυρίστηκε ότι η παραποίηση και αλλοίωση του αρχικού ποσού οδηγεί σε παραβίαση του όρου του Διαγωνισμού.

Η προσφορά ανέφερε, έχει απορριφθεί, διότι κρίθηκε ως απαράδεκτη από την Αναθέτουσα Αρχή σύμφωνα με τις πρόνοιες του εδαφίου 4 της παραγράφου 3.2, του Μέρους Α των εγγράφων του Διαγωνισμού που προνοούν ότι:

«Προσφορές που, κατά την κρίση του Αρμοδίου Οργάνου, είναι αόριστες και ανεπίδεκτες εκτίμησης ή περιέχουν όρους αντίθετους προς τα περιεχόμενα των Εγγράφων Διαγωνισμού ή/και αιρέσεις, χαρακτηρίζονται ως μη αποδεκτές και απορρίπτονται.»

Επίσης, ο όρος 8.2.3 του Μέρους Α των εγγράφων του Διαγωνισμού αναφέρει ότι αν στις προσφορές υπάρχουν διορθώσεις, προσθήκες να μονογράφονται από τον Προσφέροντα ή τον Εκπρόσωπό του και επιπρόσθετα στο εδάφιο 6 της ίδιας παραγράφου αναγράφεται ότι «*Οποιοσδήποτε άλλος τρόπος σύνταξης της Προσφοράς δεν είναι αποδεκτός και η Προσφορά, σε τέτοια περίπτωση, θα απορρίπτεται ως απαράδεκτη*». Όπως ισχυρίζεται η Αναθέτουσα Αρχή στην προσφορά παρατηρούνται παράτυπες διορθώσεις/προσθήκες, και σωστά αυτή απορρίφθηκε ως απαράδεκτη με βάση το εδάφιο 6.

Όσον αφορά τον ισχυρισμό ότι το ασφαλιζόμενο ποσό που παρέχουν οι Αιτητές είναι €350.000 γιατί αυτό φαίνεται από τη βεβαίωση των ανασφαλιστών, αυτό αναιρείται με τη διαγραφή και το χειρόγραφο λεκτικό «*No cover given*» στο εν λόγω έγγραφο. Όπως ισχυρίστηκε η Αναθέτουσα Αρχή αυτός πιθανόν να ήταν και ο λόγος για τον οποίο οι Αιτητές άλλαξαν το ποσό σε €300.000.

Σχετικά με τον ισχυρισμό των Αιτητών ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης μπορούσε να ζητήσει διευκρινίσεις, η Αναθέτουσα Αρχή υποστήριξε ότι μια τέτοια ενέργεια δεν θα μπορούσε να γίνει γιατί είναι παράνομη αφού εισάγει νέο στοιχείο και θα έδινε τη δυνατότητα στους Αιτητές να υπαναχωρήσουν και να θέσουν την προσφορά τους εντός προδιαγραφών.

Ε. Αφού ακούσαμε τις θέσεις των δυο πλευρών και κατόπιν μελέτης των σχετικών στοιχείων του Διοικητικού Φακέλου της υπόθεσης καταλήγουμε στα ακόλουθα:

Οι Αιτητές με την παρούσα προσφυγή προσβάλλουν την απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής να απορρίψει την προσφορά τους σε σχέση με το πιο κάτω σημείο, όπως αναφέρεται αναλυτικά στην έκθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης ημερ. 12.12.2012:

«Ο οικονομικός φορέας Π.3 υπέβαλε όλα τα δικαιολογητικά της τεχνικής προσφοράς, τα οποία δεν είναι όλα σύμφωνα με τους όρους και προδιαγραφές του διαγωνισμού.

Αναλυτικά επισημαίνεται ότι:

Έντυπο: τεχνικές προδιαγραφές όπως αναφέρονται στο Παράρτημα II.

α) Στο πιο πάνω επισυναπτόμενο έντυπο σελίδα εννέα παράγραφος Β υπάρχει χειρόγραφη αλλαγή του ασφαλιζόμενου ποσού, δηλαδή ενώ προαπαιτούμενο ασφαλιζόμενο ποσό καθορίζεται στις €350.000,00 ο προσφέροντας το τροποποίησε στις €300.000,00 το οποίο αλλάζει ουσιώδη όρο όπως αυτός ζητήθηκε από την Αναθέτουσα Αρχή. Ως εκ τούτου παραβιάζει τον όρο 3.2 παράγραφος (4) του Μέρους Α των εγγράφων του διαγωνισμού, σύμφωνα με τον οποίο οποιαδήποτε προσφορά περιέχει όρους αντίθετους προς τα περιεχόμενα των εγγράφων Διαγωνισμού ή/ και αιρέσεις απορρίπτονται. Η πιο πάνω παράλειψη αναφέρεται επίσης στον όρο 8.2 παράγραφος 3 του Μέρους Α των εγγράφων του διαγωνισμού, όπου αναφέρεται ότι οι προσφορές δεν πρέπει να φέρουν παράτυπες διορθώσεις, προσθήκες και αν και εφόσον υπάρχουν θα πρέπει να είναι μονογραμμένες από τον προσφέροντα ή τον εκπρόσωπο του.»

Σύμφωνα με τον όρο 8.3.1.2 του Μέρους Α των εγγράφων του διαγωνισμού η «Τεχνική Προσφορά περιλαμβάνει το Παράρτημα II – Όροι Εντολής – Τεχνικές Προδιαγραφές». Ο όρος 4.2.1.4 του εν λόγω Παραρτήματος (στη σελ. 9 από 15) έχει ως ακολούθως:

«Ασφάλιση Προσωπικού ατυχήματος ιπτάμενου πληρώματος

A. Κάλυψη [...]

B. Ασφαλιζόμενο Ποσό:

- Αρχικά όρια.
- Πλήρωμα €350.000,00 για οποιοδήποτε άτομο
- [...]»

Είναι παραδεκτό γεγονός ότι η προσφορά των Αιτητών συμπεριλαμβάνει το πιο πάνω Παράρτημα II και ακόμη παραδεκτό είναι το γεγονός ότι πάνω από το ποσό των €350.000,00 αναγράφεται χειρόγραφα άλλο ποσό ήτοι, €300.000,00.

Η θέση των Αιτητών στο γραπτό τους περίγραμμα είναι ότι δεσμεύονται για το καθοριζόμενο ποσό των €350.000,00 αφού ουδέποτε το τροποποίησαν διαγράφοντας το και θέτοντας τη μονογραφή τους στο εν λόγω σημείο. Σημείωσαν δε, κατά την ενώπιον μας διαδικασία, ότι πιθανόν το ποσό των €300.000,00 να τέθηκε από πρόσωπο της εταιρείας τους για σκοπούς σύγκρισης με παλαιότερες προσφορές και εκ παραδρομής υποβλήθηκε το εν λόγω έγγραφο, χωρίς να αφαιρεθεί το εν λόγω ποσό.

Δεχόμαστε τη θέση των Αιτητών ότι δεν πρόκειται ακριβώς για τροποποίηση του ποσού αφού δεν υπάρχει διαγραφή του και μονογραφή που να επιβεβαιώνει αντικατάστασή του με το νέο ποσό. Αν επρόκειτο για κάτι τέτοιο τα πράγματα θα ήταν πολύ πιο απλά και δεν θα χωρούσε καμιά συζήτηση πέραν της κατ' ευθείαν απόρριψης της προσφοράς. Δεν συμφωνούμε όμως με τους Αιτητές πως παρά το συγκεκριμένο γεγονός παραμένει ξεκάθαρη η δέσμευσή τους για το ποσό των €350.000. Θα ήταν ξεκάθαρη αν δεν ετίθετο και δεν υπήρχε πάνω από αυτό, το ποσό των €300.000.

Από τα πιο πάνω όμως δεδομένα εύλογα μπορούσε να προκληθεί αμφιβολία και/ή σύγχυση στην Αναθέτουσα Αρχή κατά την αξιολόγηση των προσφορών. Είχε ενώπιον

της μια προσφορά που ενώ περιελάμβανε το προεκτυπωμένο ποσό των €350.000 περιείχε χειρόγραφα πάνω από αυτό, το ποσό των €300.000. Δεν ήταν αναμενόμενο από την Αναθέτουσα Αρχή να γνωρίζει την πραγματική πρόθεση των Αιτητών. Δεν μπορούσε σε καμία περίπτωση να το αγνοήσει αφού με αυτό το δεδομένο προκλήθηκε αδιαμφισβήτητα σύγχυση και αοριστία ως προς το πιο ήταν πραγματικά το ποσό ασφάλισης για το οποίο δεσμεύονταν οι Αιτητές έναντι της Αναθέτουσας Αρχής. Πρόκειται σαφώς για ουσιώδη όρο τον οποίο οι Αιτητές έπρεπε ρητά και απερίφραστα να αποδεχτούν, όπως και οι ίδιοι δηλώνουν στο Έντυπο της Προσφοράς (Έντυπο 7).

Επίσης, κρίνουμε ότι στην παρούσα περίπτωση δεν θα μπορούσε η Αναθέτουσα Αρχή να εξακριβώσει μέσα από άλλα έγγραφα της προσφοράς των Αιτητών το ποσό ασφάλισης για το οποίο δεσμεύονται όπως οι ίδιοι εισηγούνται. Το υποβληθέν έγγραφο ανασφάλισης, που περιλαμβάνεται στην προσφορά, αφορά την κάλυψη της εταιρείας των Αιτητών από τους ανασφαλιστές της και δεν απευθύνεται ούτε αφορά άμεσα την Αναθέτουσα Αρχή. Δεν πρόκειται για οποιαδήποτε δέσμευση τρίτου έναντι της Αναθέτουσας Αρχής, αλλά πρόκειται για την ανασφάλιση των Αιτητών που αποτελεί προϋπόθεση για τη συμμετοχή τους στο διαγωνισμό και που δεν μπορεί καθ' οιονδήποτε τρόπο να καθορίσει ή τροποποιήσει το ποσό ασφάλισης που προσφέρουν οι Αιτητές προς την Αναθέτουσα Αρχή.

Αναφορικά τώρα με το ζήτημα που ηγέρθηκε από τους Αιτητές, σχετικά με την επιζήτηση διευκρινίσεων από την Αναθέτουσα Αρχή σημειώνουμε τα ακόλουθα:

Είναι πάγια νομολογημένο ότι η Αναθέτουσα Αρχή δεν είναι υποχρεωμένη ούτε οφείλει να ζητά διευκρινίσεις επί όλων των θεμάτων. Το πιο πάνω λάθος των Αιτητών δεν θα μπορούσε να έχει ως συνέπεια τη γέννηση υποχρέωσης της Αναθέτουσας Αρχής να προχωρήσει σε διερεύνηση του και σε περίπτωση κατά την οποία εξακριβωνόταν ότι η παράλειψη οφειλόταν σε λάθος των Αιτητών να το παραβλέψει ή να το διορθώσει. Τέτοια ενέργεια θα συνιστούσε, όχι μόνο εκτροπή από όρους της προσφοράς τους οποίους η ίδια η Αναθέτουσα Αρχή προκαθόρισε ως ουσιώδεις, αλλά και ευνοϊκή

μεταχείριση των Αιτητών έναντι των υπόλοιπων προσφοροδοτών οι οποίοι συμμορφώθηκαν πλήρως με τους όρους αυτούς. Αυτό θα ήταν κατά παράβαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης των προσφοροδοτών (βλ. *Κυπριακή Δημοκρατία ν. ΧΑΡ. ΠΗΛΑΚΟΥΤΑΣ ΛΤΔ (2006) 3 Α.Α.Δ σελ.759*). Πέραν τούτου, δεν θα χωρούσε ούτε αναζήτηση διευκρινίσεων επί ουσιώδους όρου όπως τονίζεται και στην Υπόθεση *A. Sazeides & Son Ltd ν Δημοκρατία μέσω Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών, Υπ. Αρ. 791/2000, 21.02.02*.

Σε συνάρτηση με τα πιο πάνω, σημειώνουμε ότι το λάθος των Αιτητών είναι τέτοιο που και η ίδια η ενέργεια αναζήτησης διευκρινίσεων καθίσταται προβληματική. Δηλαδή η Αναθέτουσα Αρχή στην πιθανή προσπάθεια της διευκρίνισης του όλου ζητήματος για την ύπαρξη των δύο ποσών, θα κινδύνευε να καθοδηγήσει ή να τροποποιήσει ανεπίτρεπτα την προσφορά των Αιτητών ή ακόμα να επιτρέψει την τροποποίηση της μετά την τελευταία ημερομηνία υποβολής, καταστρατηγώντας έτσι τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και χρηστής διοίκησης.

Οι Αιτητές όφειλαν να υποβάλουν ορθά την προσφορά τους, ειδικά όταν επρόκειτο για έγγραφα του διαγωνισμού τα οποία περιέχουν ουσιώδεις όρους τους οποίους ρητά θα πρέπει να αποδεχτούν. Αυτό προνοείται άλλωστε και από τον Κανονισμό 34(4) της Κ.Δ.Π. 201/2007 που αναφέρει τα ακόλουθα:

«Προσφορές ή προτάσεις που κατά την κρίση του αρμοδίου κατά περίπτωση οργάνου, παρουσιάζουν ουσιώδη απόκλιση από τους όρους και/ή τις τεχνικές προδιαγραφές των εγγράφων του διαγωνισμού ή οποιαδήποτε ουσιώδη ασάφεια που προκύπτει από τυχόν διορθώσεις ή άλλως πως απορρίπτονται.»

Επομένως, δεν έμενε άλλη επιλογή στην Αναθέτουσα Αρχή από το να απορρίψει την προσφορά των Αιτητών. Συνεπώς, κρίνουμε ότι η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής να κρίνει ότι η προσφορά των Αιτητών ήταν εκτός προδιαγραφών ήταν καθόλα νόμιμη, αιτιολογημένη και λήφθηκε μέσα στα πλαίσια των όρων του Διαγωνισμού.

Μετά τα πιο πάνω ευρήματά μας αποφασίζουμε ομόφωνα ότι η Προσφυγή αρ. 1/2013 απορρίπτεται και η προσβαλλομένη απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής επικυρώνεται.

Δεν επιδικάζονται έξοδα επί της διαδικασίας.